## ÜLKÜ TAMER

# "YÜRÜYÜN, FAZIL'IN ASLANLARI!"

Muharrem Sönmez

Ayaktakiler (sol baştan): Nurer Uğurlu, Ülkü Tamer, Feridun Metin, ?, ?, Orhan Kemal, Mehmet Seyda.
Oturanlar (sol baştan): Şükran Kurdakul, Adnan Özyalçıner, Yalçın (Altınyurt Spor Kulübü oyuncusu), Egemen Berköz, ?.

Ayaktakiler (sol baştan): Haldun Taner, ?, Çetin İpekkaya, Engin Cezzar, ?, Erol Günaydın,
Oturanlar (sol baştan): ?, ?, Aydemir Akbaş, Aziz Basmacı, ?.

1964 yazında "şairliğimi bilmem ama santraforluğuma laf ettirmem" diyen Ülkü Tamer.

1960'ların başında edebiyat dünyası, futbolla sıcak bir temas içine girer. Dönemin belli başlı edebiyatçıları Altunizade'de ter akıtmaya başlarlar. Ülkü Tamer de bu ekibin içindedir. Hafta sonları biraz daha eğlenceli geçsin diye başlayan Altunizade maçları, daha sonra Memet Fuat'ın ısrarıyla Altınyurt Spor Kulübü'ne dönüşecektir. Gazhane'nin dumanları arasında Dolmabahçe'de futbol seyrederken, "efendiliğin kaybolabilecek bir değer" olduğundan henüz haberi yoktur Tamer'in. "İçime çektiğim hava değil, gökyüzüdür" diyen, Galatasaraylı edebiyatçılarımızdan Ülkü Tamer'e düştü bu sayıda yolumuz.

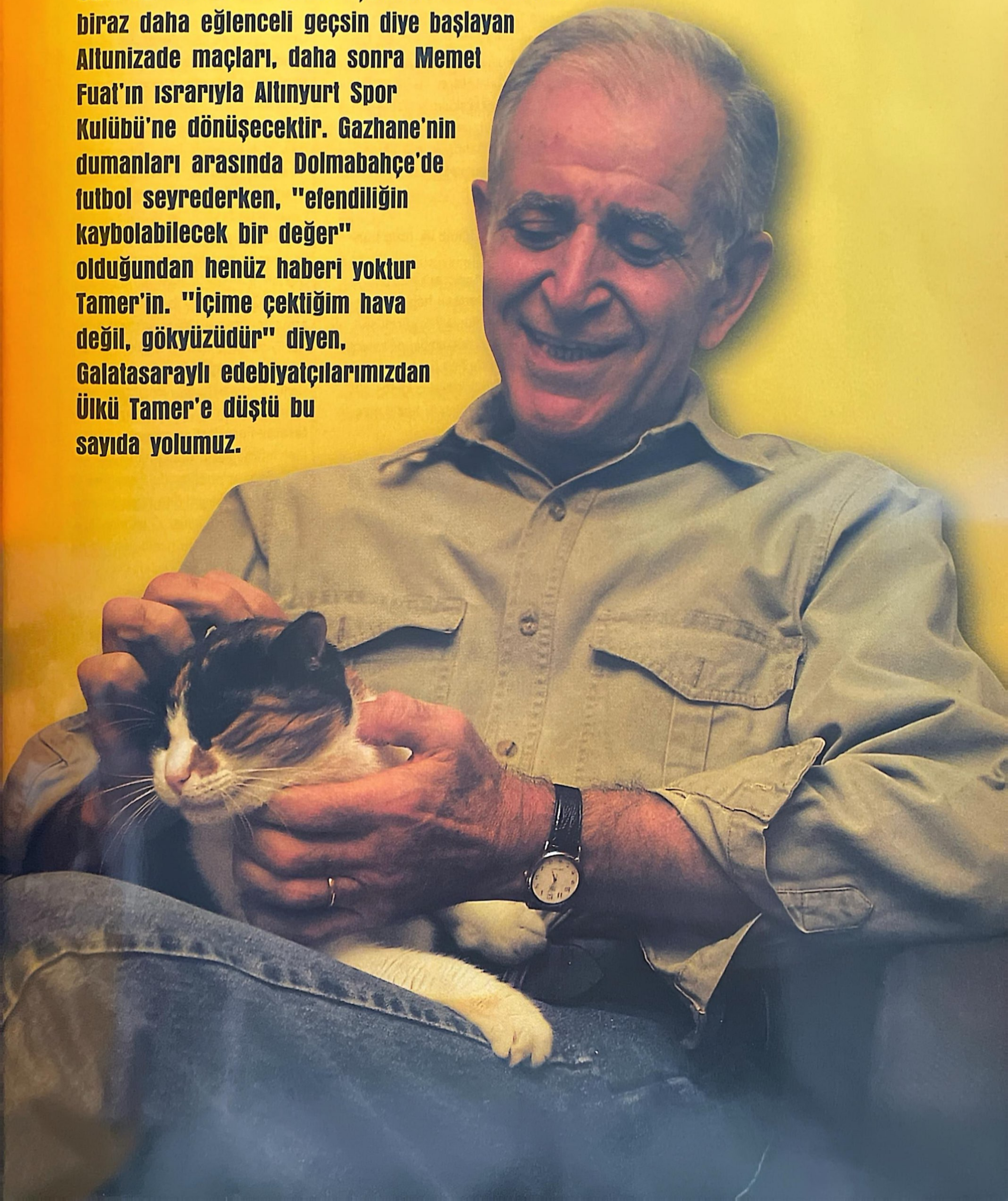

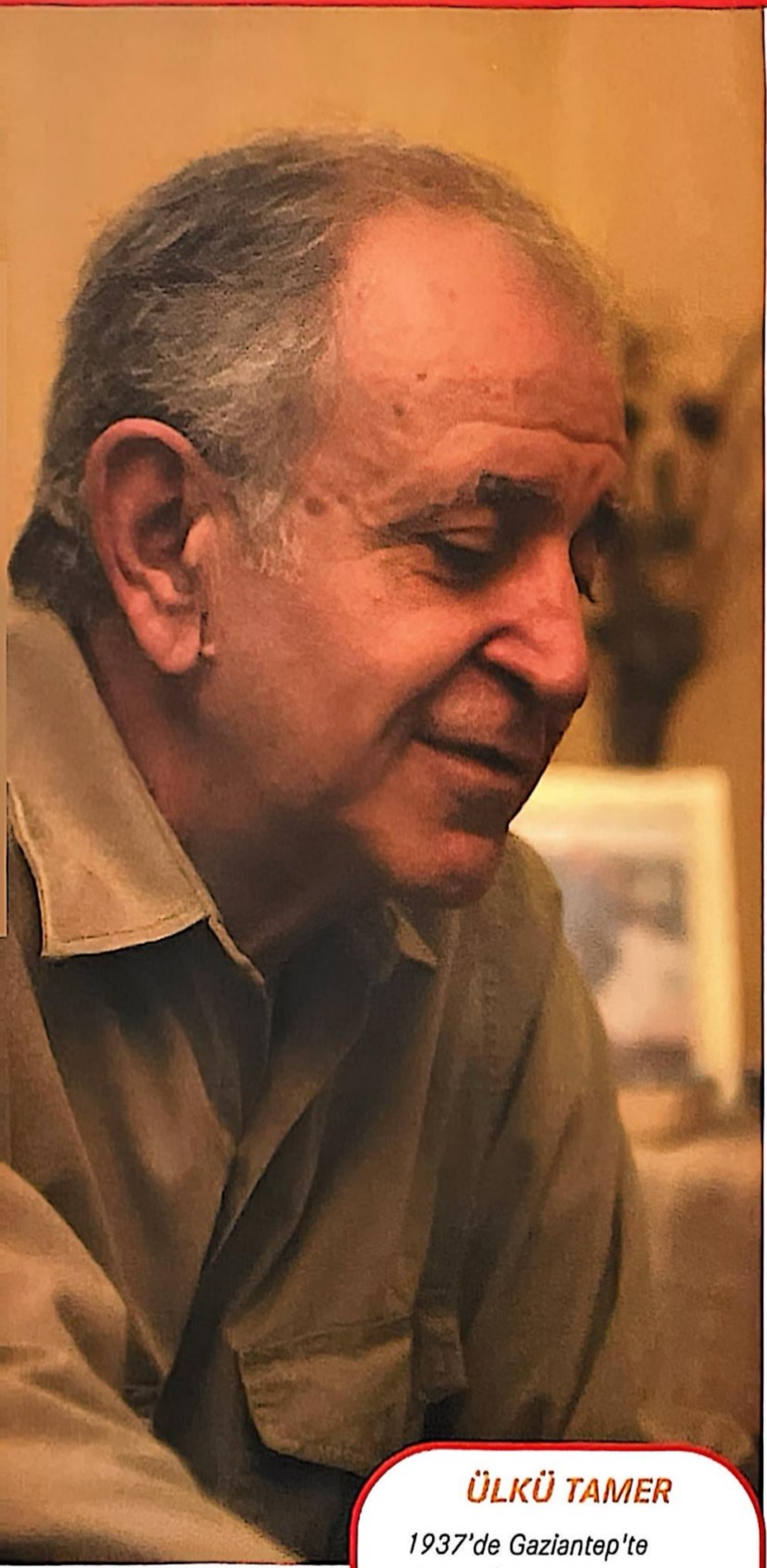

**ÜLKÜ TAMER**

*1937'de Gaziantep'te doğdu. İstanbul'da **Robert Kolej**'i bitirdi. Bir süre Gazetecilik Enstitüsü'nde okuduktan sonra aktörlük, yayın danışmanlığı yayın yönetmenliği ve çevirmenlik yaptı. Halen **Radikal** gazetesinde yazıyor. **Memet Fuat**, Tamer'in şiiri için şöyle diyor: **"İkinci Yeni'nin, çağdaş İngiliz şiirini yakından izleyen, çeviriler yapan, batı etkilerine açık bir şairiydi. Özellikle 1960'ların ikinci yarısında yazdıklarıyla kapalı şiir anlayışının kusursuz örneklerini verdi. Toplumsal sorunlara yönelirken de şiirin düzeyini düşürmedi."***

**Nasıl Galatasaraylı olduğunuzu hatırlıyor musunuz?**

Bir şey söyleyeyim mi, bunu gerçekten hatırlamıyorum. Nasıl Galatasaraylı olduğumu bilmiyorum. Kolejdeyken Galatasaray'ı adam gibi takip etmeye başlamıştım. Robert Koleji'nde okurken sınıfta çok yalnız kalmıştım. Galatasaray Lisesi ve Robert Kolej sanki rakipmiş gibi bizimkiler Fener'i tutarlardı. Sağ açık **Samim Uygun**'u hatırlıyorum kolejden. Galatasaray'da parlak bir dönem geçirmişti.

**İstanbul'da gittiğiniz ilk maç hangisiydi?**

**Beşiktaş-Charlton** maçıydı. Hatta o zaman çok şaşırmıştık hepimiz. Futbol adına iki tane yenilik görmüştük çünkü. Birincisi aut atışlarını kaleci yapıyordu. Biz de hep bekler yapardı çünkü. İkincisi de onsekiz içinde çift vuruş olayıydı. Bunları ilk kez o maçta görmüştük.

**Kimleri izleme olanağı buldunuz o dönemde?**

Beşiktaş'ın efsane bir takımı vardı. **Baba Şükrü, Süleyman Seba, Çengel Hüseyin, Ali İhsan, Eşref** gibi oyuncular vardı o takımda. Bu takımı çok seyretme olanağım olmuştu. Fener'den de **Küçük Fikretler, Selahattinleri, Erolları** izlemiştik ama **Lefter**'i unutmak mümkün mü? Bence Lefter Türk futbol tarihinin en büyük futbolcularındandı. Ve Galatasaray'da ise **Baba Gündüzler** dönemiydi. **Suat, Kadri, Metin, Ali, İsfendiyar, Turgay** dönemiydi ki, bizim de Galatasaray'ı bilinçle izlemeye başladığımız yıllardı.

**Onlar şöhret isimlerdi ve diğer yandan da siyah beyaz yıllardı. Bu gün onları izlemiş olmak nasıl bir duygu?**

Herşey bir tarafa o yıllarda maça gitmek diye bir keyif vardı. Öyle ki, daha sonraki yıllarda Galatasaray-Altay İstanbul'da Türkiye Kupası Finali oynayacaklardı ve Altay'ın sahaya çıkmayacağı belliydi. Galatasaray sahaya çıkıp kupayı alacak ve maç oynamadan gidecekti. Ben o maça bile gittim. Galatasaray'ın kupayı alıp tur atmasını izlemek için yapmıştım bunu. Şimdiki gibi düşmanlıklar düzeyinde bir ortam yoktu. Biz, Galatasaraylı, Fenerbahçeli, Beşiktaşlı yan yana oturur maç izlerdik. Hatta Galatasaray-Fenerbahçe maçında Fenerliler İsfendiyar'a bağırırlardı *"kel kel kel"* diye. İsfendiyar da Fenerliler'in önüne gelir, başını öne eğer, selamını verir, alkışını alırdı. O isimler, Türkiye'de futbolun tarihi oldular. Biz de buna tanıklık etmiş kişiler.

**Genelde edebiyatçıların futbolla pek ilgileri olmadığı düşünülür ama...**

Biz daha **A Dergisi**'ni çıkarırken ekip olarak giderdik maçlara. En çok da **Kemal Özer**'le giderdik. O Beşiktaş-

Penaltıyı gole çeviren, Türk Edebiyatı'nın anıt isimlerinden Orhan Kemal omuzlarda.
Sol başta ise Ülkü Tamer'i görüyorsunuz.

### Gol attım diye beni bir hafta tiyatroya sokmadılar

*O vakit ben* ***Keşanlı Ali'de*** *oynuyorum ama oyunun reklam işleriyle de ilgileniyorum. Keşan'dan 10 tane Ali getirmiştim galaya ama bu arada da bir maç yapalım istiyordum. Keşanlı Ali'nin oyuncularıyla,* ***Edebiyatçılar Birliği*** *maçı olsun dedik. Ancak, oyuncuların kadrosunda oynamak istemiyordum.* ***"Edebiyatçıyım, arkadaşlarla olmam lazım gelir"*** *dedim. Neyse, Keşanlı Ali'ler gittiler, Galatasaray'dan aldılar formalarını. Biz de gidip Robert Kolej'in formalarını almıştık. Sahaya çıktık. Bu arada hakem* ***Halit Kıvanç****. Pankartlar var, epey bir seyirci var maçta. Bizim takımda kalede* ***Adnan Özyalçıner*** *olmak üzere* ***Feridun Metin, Orhan Kemal, Nurer Uğurlu, Mehmet Seyda, Şükran Kurdakul, Egemen Berköz*** *ve ben vardım. Bu arada karşı takımın kaptanı* ***Haldun Taner****, bizim takımın kaptanı* ***Orhan Kemal'****di. Maç başladı ve ben bir gol attım. 18 dışında bir top geldi, bir vurdum ve doksana takıldı. Biz maçı 5-3 kazandık. 3 gol attım o maçta. Bir golü frikikten Feridun Metin, diğerini de penaltıdan Orhan Kemal attı. Ancak öyle bir penaltı attı ki, kaleciyi ters köşeye yatırdı. Harika bir gol olmuştu. Maçtan sonra Orhan'ı omuzlara aldık fakat beni bir hafta tiyatroya sokmadılar o goller yüzünden. Gazeteler falan çok önemsemişlerdi bu maçı. Birinci sayfadan haber olmuştuk. Ses dergisi bu maça iki sayfa ayırmıştı. Naçizane sahanın yıldızı olarak da bendenizi gösteriyorlardı. Bizi destekleyenlerin elinde koca bir pankart vardı.* ***"Yürüyün, Fazıl'ın aslanları!"*** *Fazıl'ın, yani* ***Fazıl Hüsnü Dağlarca'****nın. Çok keyifli günlerdi Altunizade günleri. Maçtan sonra toplu halde Salacak'a gidip, orada içki içer, yemek yerdik. Asıl beklenen keyif oydu belki.*

lı'ydı. Futbolu çok konuşurduk. Edebiyatçılar genellikle genç yaşlarda meyhaneye, gece hayatına eğilimlidir. Belki biraz da adet yerini bulsun diye böyledir ama bizim çevremizde bu pek yoktu. Daha başka şeylerle uğraşıyorduk o yıllarda. Topluca sinemaya, maçlara giderdik.

**Edebiyat dünyasından o dönemden sıkı Galatasaraylı diyebileceğimiz kim vardı?**
Hiç düşünmeden **Haldun Taner** diyebilirim. Büyük Galatasaraylı'ydı kendisi.

**Arkadaşlarınızla toplanıp Altunizade'ye Memet Fuat'ın yanına gidermişsiniz...**
Evet, bazı hafta sonları Altunizade'ye **Memet Fuat'**ı ziyarete giderdik. Orada piknik yapardık. Ama küçük bir saha da vardı orada ve kendi aramızda futbol oynuyorduk.

**Kimler oluyordu o maçlarda?**
**Adnan Özyalçıner, Kemal Özer, Onat Kutlar, Ferit Öngeren, Cemal Süreya** olurdu. **Edip Cansever** ve **Asım Bezirci** de gelirlerdi arada sırada. Memet Fuat zaten hep olurdu. Fakat ceketini hiç çıkarmazdı. Santrada durur, ayağına gelen topları harika paslarla dağıtırdı. Bir gün yine Altunizade'deki bir maçta, topa öyle vurmuştum ki, top üst kale direğine çarpıp, kale direğini kalecinin kafasına düşürmüştü. Kalede kim vardı dersiniz? Adnan Özyalçıner. Yere yığılmıştı tabii Adnan. Daha sonra o oynadığımız saha büyütüldü.

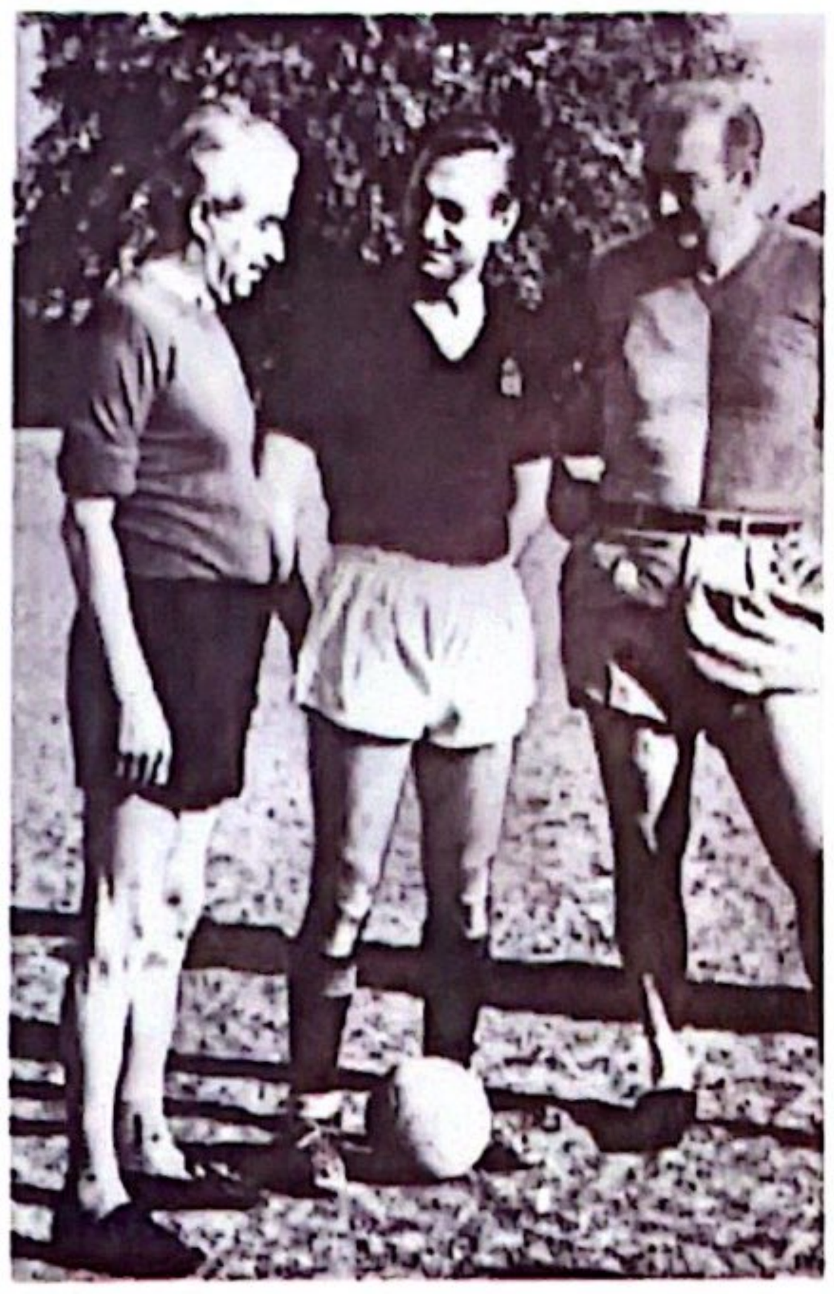

Orhan Kemal, maçın hakemi Halit Kıvanç ve Haldun Taner topun başındalar.

**"Maça gitme keyfi Gazhane ile birlikte yok oldu" diyorsunuz bir yazınızda...**
Evet, o zamanlar bir spor karşılaşmasını izlemek için gidilirdi maçlara. Sporun kendi güzelliği yetiyordu herşeye. Farklı takımları tutsak da, bu gerçekten tatlı bir rekabet içinde olurdu. Efendilik vardı, centilmenlik vardı. Oysa şimdi neler olduğunu hep birlikte görüyoruz. Artık, bu sözünü ettiğim şeylere tanık olabileceğimizi sanmıyorum. Bu değerlerin yi-

Taraftarlar pankartlarını açmışlar, bir de bağırıyorlar "Yürüyün Fazıl'ın arslanları" diye. Yani Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın.

tirildiğini düşünüyorum. Örneğin yine bir Galatasaray-Fenerbahçe maçında 4-0 yenildik ve arkamda duran bir Fenerli seyirci, sevinçten sırtımı yumrukladı. Ama ikinci, üçüncü, dördüncü derken ben dayanamayıp adamı yakasından tuttum. Neredeyse aşağıya atacağım. Ama sonra hep beraber karşılıklı güldük. Zira gülünebiliyordu böyle olaylara. Yine o maçta **Metin Oktay'**ı, **Fenerli Yılmaz** canından bezdirdi. Sürekli faul yaptı, sertlikler yaptı. Sonunda Metin dayanamayıp bir tekme salladı Yılmaz'a. Tabii o zaman kırmızı kart diye bir şey yok, hakem oyundan attı Metin'i. Fakat Metin sahadan çıkarken Fenerliler bile alkışlıyorlardı. Yılmaz'a kızıyorlardı, yaptığı tahriklerden dolayı. O zamanki spor anlayışı buydu, futbol anlayışı buydu.

**Galatasaray'ı bugün nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Bugünkü hali çok parlak değil ama umutsuzluğa kapılmaya da hiç gerek yok. Bizi güzel şeylere o kadar alıştırdılar ki. Ama mutlaka toparlayacaktır kendisini. Özellikle **Fatih Terim**'e bu konuda güveniyorum. Yani, o kadar başarısını göz ardı etmenin hiç bir anlamı yok. Şu anda genç bir takım yaratmaya çalışıyor. Ben işlerin düzeleceğini düşünüyorum. Galatasaray kurumsallaşmış bir yapı. İlkeleri olan, taviz vermeyen bir kurum. Bakıyorum başka büyük takımlara, onlardan bu anlamda bir ayrıcalığı olduğunu görüyorum. Galatasaraylılık diye bir gelenek var. Galatasaray'ın yapısı *"Kol kırılır, yen içinde kalır"* sözünü doğrular nitelikte. Galatasaray, bu geleneği en iyi sürdüren kulüp. Bir takım başarısızlıklardan sonra çoğu kulüpte yönetimler değişir, teknik kadrolar değişir ama Galatasaray'da bunu göremezsiniz. Kişilere bağlı yürüyen kulüplerin hali ortada. Başarı gelse de kalıcı olamıyor.

**Futbolla ilgili unutamadığınız anı desek...**

Meksika'daydım. Oradan da Brezilya'ya gitmem gerekiyordu ama şans bu ya, tam da noel öncesine denk gelmişti. Vize almak için Brezilya Büyükelçiliği'ne gitmiştim.

Kapıyı çalıyorum açan yok ama ısrar da ediyorum. Sonunda lacivertler içinde yaşlıca bir bey geldi. Vize almaya geldiğimi söyledim ama nafile, noel tatilinden sonra gelin diyorlar bana. Ben de işimin olduğunu, yarın Brezilya'da olmam gerektiğinden falan bahsediyorum. Cevap hep olumsuz. İstanbul'dan geldiğimi, uçak biletimin hazır olduğunu söyledim. Görevli de, elçilikte kendisinden ve Büyük Elçi'den başka kimsenin olmadığını, işlem yapamayacaklarını söyledi. O sırada "ne yani, şimdi Pele'nin ülkesini göremeyecek miyim" dedim. O da *"Siz Pele'yi tanıyor musunuz?"* dedi. Ben de saymaya başladım *"Felix, Carlos Alberto, Everaldo, Clodoaldo, Brito, Piazza, Jairzinho, Gerson, Tostao, Pele, Rivelino". "Siz bir dakika bekler misiniz?"* dedi ve beni bir salona aldı. Az sonra robdöşambrıyla Büyük Elçi çıkıp geldi. *"Arkadaşım sizin Brezilya Milli Takımı'nı tam kadro saydığınızı söyledi"* deyince, ben takımı bir daha saymaya başladım. Adam çıngırağı çaldı, kahve ve mührünü istedi. Bu sayede bana özel bir vize vermişlerdi. Bu olayı hiç unutmuyorum.

**Aklınızda kalan Galatasaray maçı görüntüsü hangisi?**

**Galatasaray-Helsenborg**'la oynuyordu. Helsenborglu bir futbolcu şutunu attı, top direğin dibinden içeri gidiyordu ki, **Turgay** nasıl uçtu, o topu yumruklayıp çıkardı, hepimiz hayretler içinde kaldık. Ama top gitti penaltı noktasının üstüne düştü. Bu arada Turgay, sağ kale direğinin dibinde yatıyor. Helsenborglu bir başka futbolcu ordan topa öyle bir vurdu ki, Turgay o yattığı yerden nasıl kalktı, nasıl uçtu ve o topu nasıl kale direğinin üstünden yumruklayıp kornere çıkardı, ben hala inanamıyorum. Sadece ben değil, herkes şaşkınlık içinde kalıvermişti. Bu fizik kurallarına aykırı bir şeydi çünkü. ■

### İLMİK

*Bu sanki ben değilim, gole giden*
*bir panter,*
*Alır eline iğne, düşünür, düğme*
*diker.*

*Düğme diker annesi, bıkınca*
*coğrafyadan;*
*Kalede tenis topu, önlüğünde*
*biraz kan.*

*Kan kurur defterinde, her zaman*
*bir çiçekti;*
*Artık ipte sallanır panterle*
*bisikleti.*

*Yanardağın Üstündeki Kuş, 1998*

*Maç fotoğrafları Altınyurt Spor Kulübü arşivinden alınmıştır.*